

12448 - Akika kurbanının hikmeti

Soru

Ben: Bir erkek çocuk doğduğunda iki koyun veya iki keçinin kesildiğini, doğan çocuk kız olduğunda ise bir koyun veya bir keçinin kesildiğini birçok defa işitmişim. Bu fiil, sünnet midir, yoksa farz mıdır?

Eğer bu fiil farz ise bundan amaç nedir?

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu nasıl açıklamıştır?

Zirâ ben, bazı müslüman bacılarımdan bu fiili işittim ama gerçekte bunun doğru olup-olmadığını araştırmadım.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Yeni doğan çocuk için kesilen ve adına "Akika" adı verilen bu kurbanın hükmü konusunda âlimler ihtilaf etmişlerdir.

Bazı âlimler, Akika kurbanının farz olduğu görüşüne varmışlardır.

Diğer âlimler ise, Akika kurbanının sünnet olduğu görüşüne varmışlardır.

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi âlimleri şöyle demişlerdir:

"Akika kurbanı, müekked sünnettir. Erkek çocuk için, Kurban bayramında kesilmesi geçerli olan iki koyun veya iki keçi, kız çocuğu için ise bir koyun veya bir keçi, doğduktan sonra yedinci günde kesilir. Bir kimse, Akika kurbanını yedinci günden sonraya ertelerse, herhangi bir zamanda kesmesi câizdir ve ertelemesinde kendisine hiçbir günah yoktur. Fakat en fazîletlisi; mümkün olduğunca bir an önce kesmesidir.

Başarı, Allah Teâlâ'dandır.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, O'nun âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin."

Akika kurbanın mekruh olduğunu söyleyen şâz ve zayıf bir görüş de vardır.

İmam İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İmam Ahmed, Hanbel'in rivâyetinde şöyle demiştir:

- Bazı âlimler tarafından, Akika kurbanının mekruh ve onun câhiliye âdetinden olduğu nakledilmiştir. (Bu konuda ne dersiniz?)

İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin- dedi ki:

- Bu, o kimselerin ilimlerinin azlığı ve hadisleri bilmemeleri sebebiyledir. Halbuki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Hasan ve Hüseyin için Akika kurbanı kesmiş ve ashâbı da -Allah onlardan râzı olsun- böyle yapmışlardır. (Akika kurbanını mekruh gören) bu kimseler ise, Akika kurbanını câhiliye âdetinden saymışlardır. Akika kurbanı, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetidir.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

كُلُّ غُلَامٍ مَرَّتَيْنِ بِعَقِيْقَتِهِ، تُذْبِحُ عَنْهُ يَوْمَ سَابِعِهِ، وَيُسَمَّى فِيهِ، وَيُحَلَّقُ رَأْسُهُ. [رواه الترمذي والنسائي وأبو داود وصححه الألباني
] في إرواء الغليل

"Yeni doğan her çocuk, akikası karşılığında rehindir (Akikası kesilmeden ölürse, kıyâmet günü anne ve babasına şefaath etmekten men edilir). Akikası doğumunun yedinci gününde kesilir, o günde kendisine isim verilir ve başı tıraş edilir." (Tirmizî; hadis no: 1522. Ebu Dâvud; hadis no: 2838. İbn-i Mâce; hadis no: 3164. Elbânî, "İrvâ'u'l-Ğalîl"; c: 4, s: 385'te hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

Hadisin isnadı ceyyid'dir.

Bu hadisi, Ebu Hureyre -Allah ondan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den

rivâyet etmiştir.

el-Esrâm'ın rivâyetinde şöyle demiştir:

- Akika kurbanı hakkında, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den, O'nun ashâbından ve tâbiînden müsned hadisler gelmiştir.(Akika kurbanını mekruh gören) bu kimseler ise, Akika kurbanını câhiliye âdetinden saymışlardır. İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin- bu söze, hayret edercesine gülümsedi." ("Tuhfetu'l-Mevlûd"; s: 45-46)

İkincisi:

Akika kurbanından amaca gelince, bundan Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünün anlamı iyice bilinmiş olur:

كُلُّ غُلَامٍ مُرْتَهَنٌ بِعَقِيْقَتِهِ...

"Yeni doğan her çocuk, akikası karşılığında rehindir."

Hadisin anlamı hakkında âlimler şöyle demişlerdir:

- Çocuğun Akika kurbanı kesilmez ve çocuk olarak ölürse, anne ve babasına kıyâmet günü şefâatçi olmaktan men edilir.

- Akika kurbanı, çocuğun, şeytandan kurtulması ve ondan korunması için bir sebeptir.

Çocuk, kendisinin bir irâdesi olmamasına rağmen anne ve babanın kusur ve ihmâli sebebiyle pek çok hayırdan mahrum kalabilir.Örneğin çocuğun babası, birleşmeden (cinsel ilişkiden) önce besmele çektiği zaman, şeytan onun çocuğuna hiçbir zarar veremez. Eğer besmele çekmeyi unutursa, çocuk için bu koruma hâsıl olmaz." ("Zâdu'l-Meâd"; c: 2, s: 352. "eş-Şerhu'l-Mumti"; c: 7, s: 535)

Üçüncüsü:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bunu nasıl açıkladığına gelince, aşağıdaki şu hadislerde

bunun açıklaması vardır:

1. Selmân b. Âmir ed-Dabbî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَعَ الْغُلَامِ عَقِيقَةً، فَأَهْرِيْقُوا عَنْهُ دَمًا، وَأَمِيطُوا عَنْهُ الْأَدَى. [رواه البخاري

"Akikası, yeni doğan çocukla birliktedir. Öyleyse onun adına kan akıtın ve ondan eziyeti giderin (saçını tıraş edin)." (Buhârî; hadis no: 5154)

2. Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğu göre o, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim, demiştir:

[عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ مُكَافِئَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ. [رواه الترمذي وقال: حسن صحيح وابن ماجه وصححه الألباني في صحيح الترمذي]

"Doğan erkek çocuğu için birbirine denk iki koyun, kız çocuğu için ise bir koyun kesilir." (Tirmizî; hadis no: 1513.Tirmizî; "hadis, hasen sahihtir," demiştir. İbn-i Mâce; hadis no: 3163. Elbânî; "Sahih-i Tirmizî"; hadis no: 1221)

3. Ümmü Kürz'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Akika hakkında sormuş, bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ، وَعَنِ الْأُنْثَىٰ وَاحِدَةٌ، وَلَا يَضُرُّكُمْ ذُكْرَانًا كُنَّ أُمَّ إِنْثَاءً. [رواه الترمذي وقال: حسن صحيح. والنسائي وأبو داود] وابن ماجه ولم يرو الزيادة الأخيرة صحيح أبي داود

"Doğan erkek çocuğu için iki koyun, kız çocuğu için ise bir koyun kesilir.Koyunların erkek veya dişi olması size bir zararı yoktur (fark etmez)." (Tirmizî; hadis no: 1516.Tirmizî; "hadis, hasen sahihtir," demiştir. Nesâî; hadis no: 4217. Ebu Davud; hadis no: 2835. İbn-i Mâce; hadis no:3162. Elbânî; "Sahih-i Ebî Davud"un son fazlalığını zikretmemiştir.)

4. Semura b. Cundub'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

كُلُّ غُلَامٍ مَرَّتَهُنَّ بِعَقِيْقَتِهِ، تُذْبِحُ عَنْهُ يَوْمَ سَابِعِهِ، وَيُحَلَّقُ رَأْسَهُ، وَيُسَمَّى. [رواه الترمذي وقال: حسن صحيح. وابن ماجه، صحيح
ابن ماجه]

"Yeni doğan her çocuk, akikası karşılığında rehindir (Akikası kesilmeden ölürse, kıyâmet günü anne ve babasına şefaath etmekten men edilir). Akikası doğumunun yedinci gününde kesilir, başı tıraş edilir ve o günde ona isim verilir." (Tirmizî; hadis no: 1522. Tirmizî; "hadis, hasen sahihtir," demiştir. İbn-i Mâce; hadis no:3165. Elbânî; "Sahih-i İbn-i Mâce"; hadis no: 2563)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.